

Henki &

elämä

Saattaja

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

27.10.2022 ■ numero 9

”Lukeminen
auttaa
rauhottumaan”

► sivu 3

He ovat
ehdolla seura-
kuntavaaleissa

► sivut 6–8

Jyväskylää
leimaa
nuoruus

► sivut 10–11

Pääkirjoitus

Mainio kone, mutta ei erehtymätön

Seurakuntavaaleihin on aikaa reilut kolme viikkoa. Ennakoon pääsee äänestämään jo aikaisemmin. Vaalikooneilla on äänestyspäätöksissä suuri rooli, niin odotetaan olevan myös näissä seurakuntavaaleissa.

Tiedon antajana vaalikone on erinomainen. Ehdokkaat saavat tasapuolisesti tilaa ja mahdollisuuden perustella näkemyksiään. Tutkiminen on kiintoisaa ja vastausten maailmaan helppo uppoutua. Jos kuitenkin käy niin, että vaalikoneen vastaukset saatuasi tiedonjano ei kasva, ei ole syytä olla huolissaan.

Journalisti-lehden juttu (11.3.2021) havainnollistaa, kuinka vaalikoneet eivät ole leluja, vaan journalistisia tuotteita, joiden tekijät käyttävät valtaa. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa jopa 69 prosenttia alle 30-vuotiaista äänestäjistä katsoi, että vaalikoneiden tiedoilla on ollut hyvin tai melko tärkeä merkitys siihen, kuka heidän äänensä sai. Koneita on jutun mukaan kritisoitu siitä, että ne sisältävät liikaa kysymyksiä aiheista, jotka eivät liity käsillä oleviin vaaleihin eikä siitä, että väitteet tai teemat suosivat joiakin puolueita toisten kustannuksella.

Niin hyviä välineitä kuin vaalikoneet ovatkin, myös koneen ja sen kysymysten pohittamiselle kannattaa siis uhrata hetki. Mikä on erityisen olennaista? Ovatko algoritmit suosiollisia ehdokkaalle, jolla on tapana vastata keskivaihteista vai hänelle, joka räpsäyttää aina ääripään pylpyrään?

Vaalikoneen tiedon tueksi voi tulevissa seurakuntavaaleissa vilkaista esimerkiksi valitsijayhdistysten ohjelmat Jyväskylän seurakunnan vaalisivuilta. Omia kysymyksiä ehdokkaille taas voi käydä esittämässä Kävelykadun vaalitelialla lauantaina 29. lokakuuta. Entä millaisia päätöksiä seurakunnalla ja evankelis-luterilaisella kirkolla on nyt valittavien luottamushenkilöiden kaudella edessään? Kirkon hallitusohjelmatavoitteet vuosille 2023–2027 löydät osoitteesta evl.fi.

Tästä lehdestä löydät kuvallisen ehdokasgallerian, tutkimisen iloa!

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

Tikkakosken keskeneräisten käsitöiden illassa ma 10.10. kello 17.20 neulottiin muun muassa sukkia ja korjattiin vanhaa puseroa. Illassa olivat mukana Sirpa Piilonen (oik.), Seija Ruuska, Kristiina Waldén ja Tiina Reijonen.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

1 Isänpäivää vietetään brunsin merkeissä Korpilahden srk-talolla su 13.11. klo 11.30. Käteismaksu 10/5 euroa, perhelippu 30 euroa Kirkon Ulkomaan-avun hyväksi.

2 Sydänlääkäri Matti Ketonen on SenioriFoorumin vierana Sepän Kipinässä ti 15.11. kello 15. Musiikki Tuula Hakkarainen. Tilaisuus alkaa kahvitarjoilun kello 14.30. Vapaa pääsy.

3 Hoosianna kajahtaa Jyväskylän seurakunnan kirkossa ensimmäisenä adventtisunnuntaina 27. marraskuuta joulunajan ja uuden kirkkovuoden alkamisen kunniaksi.

Lisää toimintaamme tapahtumaliitteessä.

Sanottua

”Marttailu on myös sitä, että naisilla on voimaa tehdä itse omia valintojaan rohkeasti. Se on myös tasa-arvon edistämistä.”
Viulisti, lääketieteen opiskelija Marjuka Karttunen (Martat-lehti 5/2022)

”Olen puhunut paljon erimielisyyden etiikasta. Meidän on opittava tulemaan toimeen toistemme kanssa silloinkin, kun ajattemme ja elämme eri tavalla.”
Emeritapiispa Irja Askola (Maansuola 30.9.2022)

”Oli kyse porakoneesta, suksiboksista tai tila-autosta, monet tavaramme ovat käytössä nau-

rettavan pienen osan ajasta. Onko meillä silloin mitään tarvetta omistaa niitä yksin?”
Futuristi Perttu Pölonen (Yhteishyvä 5/2022)

”Kahvilla jatkuu kirkkosalin puolelta alkanut yhteys tärkeän seurustelun sakramentin muodossa.”
Kirkkoherroja Tiina Reinikainen (Kotimaa 7.10.2022)

”Haluan silti uskoa, että ihmiset edelleen haluavat tehdä elämästään parempaa, mielekkäämpää ja rikkaampaa kouluttautumalla. Suomalainen yhteiskunta on huolehtinut siitä, että jokaisella on

mahdollisuus pärjätä. Se on yhteiskunnan tasa-arvon ja vaurauden lähde. Jos se menetetään, menetetään paljon.”
Päätoimittaja ja kirjailija Markku Mantila (Sunnuntaisuomalainen 9.10.2022)

”Olemme rakentaneet järjestelmän, joka perustuu talouskasvupakkoon. Toisin sanoen mikään ei riitä. Talouskasvua varten eläminen on liian pieni tarkoitus ainutkertaiselle elämälle.”
Kestävän hyvinvoinnin asiantuntija Arto O. Salonen (Silta 5.10.2022)

9/22

Kannessa: Perushoitaja Riikka Kivivuori-Arho kohtaa potilaitaan ja omaisia myös kappelissa työpaikallaan Laukaan terveyskeskuksessa.
Kuva: Sami Saarenpää

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Toimitus
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Eliina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Salli Hyttinen 041 731 7050

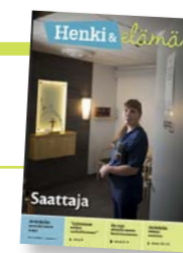
Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jklsrc.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Vapaudenkatu 47
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

f jklsrc

📷 jyvaskylan_seurakunta

📧 @Henkielama

📺 henkielama

Ajassa

”On mystistä, mistä aiheet tulevat”

Fantasiakirjailija Katri Alatalo on oppinut, että sisäinen innostus on kirjoittamisessa tärkeintä.

SIRPA KOIVISTO teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Miksi kannattaa lukea?

Lukemisen kautta on mielenkiintoista tutustua eri kulttuureihin ja toisiin ihmisiin sekä päästä ihmisten ajatuksiin ja elämään sisälle. Lukeminen kehittää myös empatiaa.

Oletko huolissasi lukutaidon hiipumisesta?

Olen kyllä huolissani. Lukeminen auttaa rauhoittumaan ja keskittymään pitkäjänteiseen tekemiseen. Tuntuu, että tätä kykyä ei noin vain opi. Minuutin pituisten videoiden katsomisesta on iso hyppäys pitkän kirjan lukemiseen tai minkä tahansa pitkäjänteisen asian tekemiseen.

Miten nuoren saisi irti tietokoneesta ja innostumaan lukemisesta?

Tietokone ja kännykkä eivät ole vihollisia, eikä asian tarvitse olla joko tai. Itsekin saatan viettää päivän katsomalla Youtube-videoita ja toisen päivän lukemalla kirjaa. Tarinat ovat tärkeitä somessakin. Kirjaan voi

uppoutua samalla tavalla kuin katsomalla jotakin tv-sarjaa tuntikausien tykytyksenä. Peruslähde on, että on parempi lukea mitä tahansa. Kaikki on plussaa. Asioista saa kuitenkin enemmän irti, jos keskittyy joskus pitempiin teksteihin lyhyiden, sirpalemaisten juttujen sijaan. Se vaatii harjoittelua, mutta palkitsee.

Perinteinen kirja, e-kirja vai äänikirja?

Kaikkilla on paikkansa, minkä näistä kokeekin omakseen. Itselleni perinteinen kirja on läheisin, varmaan siksi, että paljon aikaa kuluu tietokoneen ja kännykän äärelle. Hahmotan tekstiä paremmin, kun luen kirjaa. Äänikirjoja kuuntelen lenkillä tai kotitöitä tehdessäni, mutta kirjoja enemmän kuuntelen podcasteja. Niitä kuunnellessa ei haittaa, jos keskittyminen herpaantuu. Kaikki kirjat eivät mielestäni sovi äänikirjoiksi.

Miten sinusta tuli kirjailija?

Haaveilin jo alle kouluikäisenä kirjoittamisesta. Opin joskus 5-vuotiaana lukemaan ja rakastuin kirjoihin, sarjakuviiin ja tarinoihin. Luonnollinen jatkumo oli, että alan it-

se kirjoittaa, vaikka matkan varrella on ollut monta epäilyksen hetkeä. Parikymppiä tein tietoisesti päätöksen, että alan toissaan kirjoittaa ja varastaa aikaa siihen. Aloin lisäksi opiskella luovaa kirjoittamista.

Opetat myös kirjoittamista. Miten kirjoittamista voi oppia?

Kirjoittamisen opiskelussa tärkeintä on hakeutua ryhmiin, joissa muutkin kirjoittavat, ja saada vertaistukea. Kynnyskysymys kirjoittajana kehittymisessä on uskaltaa antaa keskeneräistä tekstiä toisten luettavaksi ja saada palautetta.

Mikä scifissä/fantasiakirjallisuudessa kiehtoo?

Scifissä ja fantasiassa on aina entä jos -kysymys, jota lähdetään kuvittelemaan. Pystyn menemään tarinaan vielä syvällisemmin vertauskuvien kautta. Jos haluan esimerkiksi kirjoittaa, että ihmiset ovat kaksinaamaisia, voin fantasiassa tehdä sen vaikka kasvojaan vaihtavan henkilön kautta. Fantasia on minulle konkreettinen tapa kirjoittaa oikeista asioista.

Mistä kirjailijana ammennat aiheita?

En poimi aiheita, vaan enemmänkin saan idean vaikkapa jostain hahmosta, jonka ympärille tarina kehittyy. On mystistä, mistä aiheet pulpahtavat. Sitä voi edesauttaa lukemalla paljon, harrastamalla taitaita – käyn paljon muun muassa taidenäyttelyissä – matkustelemalla, kävelemällä luonnossa. Jopa tylsät hetket ovat tärkeitä. Silloin mieli on sopivan rento ja tyhjä. Tähän pitäisi olla enemmän aikaa.

Millaisia kirjoja luet itse?

Nuorten kirjoja, nuorten aikuisten kirjoja. Niissä on tietynlaista vimmaa, ja niissä tahtuu yleensä isoja asioita. Samasta syystä tykkään fantasiasta. Luen myös kotimaista nykykirjallisuutta, realistista proosaa ja runoja. Suomen kieli on minulle tosi tärkeä.

Millaisia haaveita sinulla on kirjailijana?

Suurin haaveeni on, että kirjoittamisessani säilyy ilo ja luovuus. Olen oppinut sen, että sisäinen innostus on kirjoittamisessa tärkeintä. Jos se puuttuu, silloin ei onnistu mikään muukaan.

”Lukemalla pääsee sisälle eri kulttuureihin ja ihmisiin”, sanoo fantasiakirjailija Katri Alatalo.

Kirkollisveroprocentti pysyy entisellään

Jyväskylän seurakunnan kirkollisveroprocentti säilyi entisellään. Kirkkovaltuusto hyväksyi ensi vuoden veroprocentiksi 1,45. Veroprocentissa on huomioitu ensi vuoden alusta voimaan tuleva verouudistus, joka siirtää kuntien verotuloja valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tuloveroista tehtävien vähennysten kohdistuessa nykyistä vähemmän kirkollisveroon seurakuntien verotulot kasvavat. Valtiovarainministeriön mukaan seurakunnan kirkollisveron alentamispaine olisi 0,05 prosenttiyksikköä.

Jyväskylän seurakunnan taloussuunnitelman mukaan tilikauden tulos vuonna 2023 jää kuitenkin alijäämäiseksi myös kirkollisveron säilyessä ennallaan. Jyväskylän seurakunnan kirkollisverotuloksi on tulevana vuonna arvioitu 22,3 miljoonaa euroa. Tulos on arvioitu noin 1,1 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Valon kaupunki kiinnosti kirkkoyleisöä

Jyväskylän seurakunnan Valon kaupunki kirkoissa -tapahtuma keräsi runsaasti yleisöä Kaupunginkirkkoon ja Taulumäen kirkkoon 29.9.–8.10. Kaupunginkirkossa esitetyt *Tunnettuja unia* -mediataide-oksien näytöksissä vieraili viikon aikana lähes 26 000 katsojaa. Kaupunginkirkko oli auki vierailijoille kaikkina tapahtumailtoina. Myös konsertit molemmissa kirkoissa kiinnostivat tapahtumakävijöitä.

Tikkakosken hautausmaan valaistus uusittu

Tikkakosken hautausmaan ja pysäköintialueen valaistus on uusittu. Pylväisiin on vaihdettu liiketunnistimilla ja etäohjauksella varustetut valaisimet. Jatkossa valaistusvoimakkuus säätyy automaattisesti sääolosuhteiden mukaan.

Mikkelin piispa valitaan toukokuussa

Mikkelin hiippakunnan piispanvaali toimitetaan 25. toukokuuta. Mikäli kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, järjestetään toinen vaalikierros 16. kesäkuuta. Piispanvaalin ehdokasasettelusta päätetään joulukuussa. Uuden piispan on määrä aloittaa virassaan syyskuun alussa, jolloin hiippakunnan nykyinen piispa **Seppo Häkkinen** jää eläkkeelle.

Seurakuntavaalit 20.11.2022

Jenni Pelkonen (vas.) Viivi Liimatainen (oik. ylhäällä) ja Sara Luojumäki toimivat seurakuntavaaleissa vaalitoimitsijoina. Seurakuntavaaleissa he pääsevät käyttämään äänioikeuttaan ensimmäisen kerran myös itse.

Vaalitoimitsijat valmiina äänestykseen

Seurakuntavaalit vaativat toteutuakseen paljon työtä ja sen tekijöitä. Viivi Liimatainen, Sara Luojumäki ja Jenni Pelkonen lähtevät iloisina vaaliryöhykseen.

JAAKKO HEIKKINEN teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Kun isosryhmässä kyseltiin halukkaita toimitsijoiksi seurakuntavaaleihin, Viivi Liimatainen, Sara Luojumäki ja Jenni Pelkonen, nostivat kädet pystyyn. H-hetki on nyt käsillä.

– Ajattelimme silloin, että tässä hän olisi oiva tapa tutustua seurakuntavaaleihin, heti pintaa syvemältä, Jenni Pelkonen muistelee.

– Varsinainen perehdytys tehtävään on vielä edessä päin, mutta tiedämme jo pääsevämme työskentelemään ennakoitujen äänestyspäivinä Kuokkalan liikekeskuksella, Viivi Liimatainen kertoo.

Kukin nuorista on täyttänyt jo 18 vuotta, ja nyt käytävät vaalit ovat ensimmäiset, joissa he pääsevät myös itse käyttämään äänioikeuttaan.

– Näissä vaaleissa työskenteleminen ja äänestäminen tuovat hyvää kokemusta myös tulevien, muiden vaalien varalle, Pelkonen ajattelee.

Seurakuntavaalien äänestysikäraja on 16 vuotta. Kolmikosta se on hyvä juttu.

– Kun nuoret ovat vuotta aiemmin rippikoulussa päässeet viikkoa tutustumaan kunnolla seurakunnan toimintaan, on hienoa, että heti seuraavana vuonna tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa siihen itse, Pelkonen iloitsee.

– Mielestäni 16-vuotias on jo tarpeeksi kypsä pohtimaan asioita, ja sitä, ketä äänestää, Sara Luojumäki puntaroi.

Kolmikosta mielestä olisi kuitenkin tärkeää lisätä tietoisuutta vaaleista nuorten keskuudessa.

– Nuorille ei juuri ole kohden-

nettu infoa seurakuntavaaleista. Moni kuulee näistä vasta, kun postissa tulee ilmoitus äänioikeudesta, Pelkonen harmittelee.

– Nuoret sitten päätyvät ajattelemaan herkästi, että nämä asiat eivät ehkä kosketa minua, Luojumäki jatkaa.

Seurakunnan toiminnassa tärkeintä on ennen kaikkea yhteisöllisyys, nuoret sanovat.

– Kohtaamisista ja mahdollisuudesta osallistua, esimerkiksi nyt tähän vaaliryöhykseen, jää hyvä mieli, Pelkonen listaa.

– Seurakunnassa tehdään niin hienoa työtä, kun tarjotaan esimerkiksi keskusteluapua sitä tarvitseville, Liimatainen komppaa.

Jyväskylän seurakunnasta Kuokkalan alue on nuorille tutuin. Yhteisen äänen he kertovat, että Kuokkalassa parasta ovat nuoris-

työnohjaajat ja nuorisopapit.

– Täällä on rento ilmapiiri, johon kaikki ovat tervetulleita, Liimatainen summaa.

Hallinnon asiantuntija Eija Seuranen Jyväskylän seurakunnan hallintopalveluista kertoo, että nuoria on saatu mukaan vaaliryöhykseen hienoa työtä, kun tarjotaan esimerkiksi keskusteluapua sitä tarvitseville, Liimatainen komppaa.

Jyväskylän seurakunnasta Kuokkalan alue on nuorille tutuin. Yhteisen äänen he kertovat, että Kuokkalassa parasta ovat nuoris-

Suuri vaalitentti Ruusupuistossa

Marraskuun seurakuntavaaleissa Jyväskylän seurakuntaan valitaan uudet päättäjät. Tulevalla nelivuotiskaudella valtuutetut päättävät muun muassa uusista investoinneista, kirkollisverosta ja kiinteistökaupoista. Seurakuntavaaleissa mukana olevien valitsijayhdistysten ajatuksiin ja tavoitteisiin voi tutustua suuressa vaalitentissä 7. marraskuuta Ruusupuistossa järjestettävässä tilaisuudessa. Tentissä on mukana edustajia jokaisesta valitsijayhdistyksestä.

Jyväskylän seurakunnan vaalipahtumien koordinaattorin **Annemari Siitosen** mukaan luvassa on kaksi tuntia tiukkaa asiaa sekä yllätysohjelmaa. Myös yleisöllä on mahdollisuus esittää kysymyksiä ryhmien edustajille.

uskottu
toivottu
rakastettu

– Seurakunnassa päätetään asioista, jotka vaikuttavat monen kaupunkilaisen hyvinvointiin. Vaalitentissä pohditaan muun muassa, mihin suuntaan seurakuntaa tulevana vuosina rakennetaan.

– Vaalitentissä on myös mahtava paikka tutustua vaaleissa mukana oleviin ryhmiin, Siitonen sanoo.

Vaalitentti ma 7.11. kello 18 Ruusupuiston pääaulassa, Alvar Aallon katu 9. Tilaisuuden juontaa toimittaja Timo Lievemaa. Tentti on katsottavissa suorana lähetyksenä myös Henki ja elämän Youtube-kanavan kautta osoitteessa youtube.com/henkielama.

Ehdokkaat esittäytyvät vaalikoneessa

Seurakuntavaaleissa on käytössä vaalikone, jonka avulla voi etsiä itselleen sopivaa ehdokasta. Vaalikoneessa kysytään muun muassa kirkon toiminnasta, ajankohtaisista keskustelunaiheista ja ehdokkaiden henkilökohtaisesta suhteesta kirkkoon ja uskoon. Vaalikoneeseen pääsee osoitteella vaalikone.seurakuntavaalit.fi tai Jyväskylän seurakunnan vaalisivujen kautta osoitteella jyväskylänseurakunta.fi/vaalit.

Vaalikeräyksellä autetaan heikompia

Seurakuntavaalien yhteydessä toteutetaan seurakuntavaalikeräys. Varoja kerätään konfliktien ja kriisien uhrien tukemiseen kansainvälisesti ja Suomessa. Keräys toteutetaan yhteistyössä Kirkon Ulkomaanavun, Keskuspuolustuksen Kotimaanavun, Suomen Lähetysseuran ja Suomen Piipiläseuran kanssa.

Kotimaanavun keräysvaroilla autetaan kriisin uhreja ja vähävaraisia Suomessa yhteistyössä seurakuntien diakoniatyön kautta.

Kansainvälinen apu ohjataan järjestöjen kautta muun muassa jälleerakennukseen, ihmisten elinolosuhteiden varmistamiseen kriisien koettelemilla alueilla ja lähi-idässä tehtävään lapsityöhön.

Lähetä tekstiviesti: DIAKONIA numeroon 16499 (viestin 15 e). Lahjoita MobilePaylla numeroon 25171.

Äänioikeus jo 16 vuotta täyttäneillä

Seurakuntavaaleissa voivat äänestää kaikki evankelis-luterilaisen kirkon jäsenet, jotka viimeistään vaalipäivänä 20.11. täyttävät 16 vuotta. Ennakkoon voi äänestää missä tahansa ennakoitujen äänestyspaikassa.

Kävelykadulle saapuu äänestyskontti

Seurakuntavaaleissa voi 8.–12.11. käydä äänestämässä ennakkoon missä vain ennakoitujen äänestyspaikassa. Näkyvin niistä on Jyväskylän Kävelykadun kompassin tuntumaan saapuva äänestyskontti.

Varsinaisena vaalipäivänä 20.11. äänestetään kello 11–20 asuinpaikan mukaan osoitetussa paikassa, joka kerrotaan äänioikeutetuille koteihin lähetetyssä kirjeessä.

Ennakoitujen äänestyspaikassa voi äänestää myös kotona, jos äänestyspaikalle ei pääse liikuntaesteiden tai pitkäaikaisen sairauden vuoksi. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestyksen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva, omaishoidon tuesta annettussa laissa tarkoitettu omaishoitaja, jos hänet on merkitty seurakunnan äänioikeutettujen luetteloon.

Kotona äänestävät ilmoittautuvat seurakuntatoimistoon viimeistään 4.11. kello 16. Lisätietoja saa numeroista 041 731 9127 tai 040 535 1129.

Oikaisut

Henki ja elämä -lehdessä 29.9. seurakuntavaalien ehdokasluettelossa oli virhe Sosiaalidemokraatit ja sitoutumattomat -valitsijayhdistyksen listassa. **Jari Ritsilän** etunimi ei ole Jouni, kuten lehdessä virheellisesti kerrottiin.

Ennakoitujen äänestyspaikoista kertovassa listauksessa oli kaksi virheellistä osoitetta. Korpilahden K-market Herkkukeitaan oikea osoite on Korpilahdentie 13 ja Sale Säynätsalon Parviaisentie 6.

Ennakoäänestys 8.–12.11.

Ennakkoon voi äänestää missä tahansa ennakoitujen äänestyspaikassa.

TIISTAI 8.11.

Klo 9–19 Kompassi, Asemakadun ja Kauppakadun risteys
Klo 10–13 Yliopiston Kampus, Yliopiston kirjasto Lähde, Seminaarinkatu 15, B-rakennus
Klo 10–13 Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Dynamo, ala-aula, 1 krs., Lutakko, Piippukatu 2
Klo 10–13 Gradia, Schildtin lukio, opiskelijoiden oleskelutila, Viitanientie 1 B
Klo 10–19 Seppälän kauppakeskus (Citymarket), Vasarakatu 29
Klo 10–19 Prisma Keljo, Kylmälahdentie 8
Klo 10–19 Sale Keltinmäki, Keltinmäentie 13
Klo 10–19 K-Market Herkkukeidas, Korpilahdentie 13, Korpilahti
Klo 10–19 Kuokkalan liikekeskus, Syöttäjänkatu 2
Klo 10–19 Palokan kauppakeskus (Citymarket), Saarijärventie 52
Klo 10–19 K-Market Tikkari, Kirkkokatu 6, Tikkakoski
Klo 13–15 Telkänpesän palvelukeskus, Telkantie 2 A
Klo 16–19 Tikkan koulu, Saukkolahdentie 16

KESKIVIIKKO 9.11.

Klo 9–19 Kompassi, Asemakadun ja Kauppakadun risteys
Klo 10–13 Yliopiston Kampus, Yliopiston kirjasto Lähde, Seminaarinkatu 15, B-rakennus
Klo 10–13 Gradia, Priimus, pääaula, Taulumäentie 45
Klo 10–13 Jyväskylän normaalikoulun yläkoulun ja lukion ala-aula, Yliopistonkatu 1, 1. krs.
Klo 10–19 Seppälän kauppakeskus (Citymarket), Vasarakatu 29
Klo 10–19 Prisma Keljo, Kylmälahdentie 8
Klo 10–19 Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännantie 4
Klo 10–19 K-Market Herkkukeidas, Korpilahdentie 13, Korpilahti
Klo 10–19 Kuokkalan liikekeskus, Syöttäjänkatu 2
Klo 10–19 Palokan kauppakeskus (Citymarket), Saarijärventie 52
Klo 10–19 K-Market Tikkari, Kirkkokatu 6, Tikkakoski
Klo 14–16 Alkio-opisto, Tähtiniementie 26, Korpilahti
Klo 15–18 Lohikosken koulu, yläaula, Haavikkotie 4

TORSTAI 10.11.

Klo 9–19 Kompassi, Asemakadun ja Kauppakadun risteys
Klo 10–13 Yliopiston Kampus, Yliopiston kirjasto Lähde, Seminaarinkatu 15, B-rakennus
Klo 10–13 Jyväskylän ammattikorkeakoulu, F-aula, Rajakatu 35
Klo 10–13 Gradia, Lyseon lukio, Harjun Kampus, pääaula, Sepänkatu 3
Klo 10–19 K-supermarket Lutakko, Lutakonaukio 1
Klo 10–19 Seppälän kauppakeskus (Citymarket), Vasarakatu 29
Klo 10–19 Prisma Keljo, Kylmälahdentie 8
Klo 10–19 Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännantie 4
Klo 10–19 K-Market Herkkukeidas, Korpilahdentie 13, Korpilahti
Klo 10–19 Sale Säynätsalo, Parviaisentie 6
Klo 10–19 Kuokkalan liikekeskus, Syöttäjänkatu 2
Klo 10–19 S-market Vaajala, Asematie 1, Vaajakoski
Klo 10–19 Palokan kauppakeskus (Citymarket), Saarijärventie 52

PERJANTAI 11.11.

Klo 9–19 Kompassi, Asemakadun ja Kauppakadun risteys
Klo 10–19 Prisma Seppälä, Ahjokatu 7
Klo 10–19 K-supermarket Lutakko, Lutakonaukio 1
Klo 10–19 Keljon kauppakeskus (Citymarket), Kylmälahdentie 6
Klo 10–19 Neulaskoti, Pihkatie 4, Keljonkangas
Klo 10–19 S-market Vaajala, Asematie 1, Vaajakoski
Klo 10–19 Prisma Palokka, Palokanorsi 1
Klo 10–19 S-market Tikkakoski, Tervaruukinkatu 1

LAUANTAI 12.11.

Klo 9–18 Kompassi, Asemakadun ja Kauppakadun risteys
klo 10–18 Prisma Seppälä, Ahjokatu 7
Klo 10–18 Keljon kauppakeskus (Citymarket), Kylmälahdentie 6
Klo 10–18 Neulaskoti, Pihkatie 4, Keljonkangas
Klo 10–18 S-market Vaajala, Asematie 1, Vaajakoski
Klo 10–18 Prisma Palokka, Palokanorsi 1

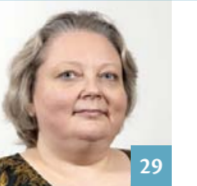
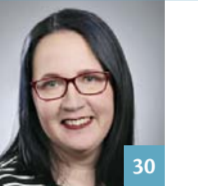
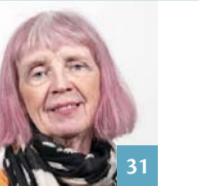
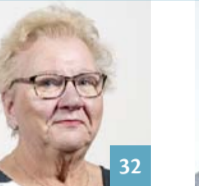

Varsinainen vaalipäivä 20.11.

Vaalipäivänä äänestetään kotiin lähetetyssä vaalikirjeessä ilmoitetussa äänestyspaikassa.

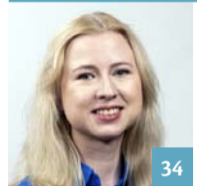

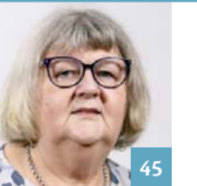

Huhtakoti, Nevakatu 1, klo 11–20
Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto, 11–20
Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, klo 11–20
Korpilahden kirkko, Kirkonmäentie 1–3, klo 11–20
Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännantie 4, klo 11–20
Palokan kirkko, Rovastintie 8 A, klo 11–20
Säynätsalon seurakuntakoti, Saarnatie, klo 11–20
Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18, klo 11–20
Vaajakosken aluseurakunnan toimitalo Wessi, Vesmannintie 6, klo 11–20

Ehdokaslistojen yhdistelmä Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuuston jäsenten vaaleissa 20. marraskuuta 2022

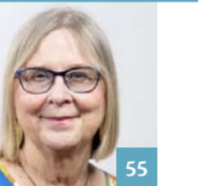

I KOKOOMUS JA SITOUTUMATTOMAT -EHDOKASLISTA 2-41

 Eetu Heiska Tietopalveluasiantuntija, YTM Savela	 Leena Hirvonen FM, eläkeläinen Ajälänranta	 Panu Hulkkonen Isännöitsijä, yrittäjä Palokka	 Markku Ikkala YTM, yrittäjä Nisula	 Annamaja Itäranta-Salminen Kunnallis- ja järjestösihteeri, restonomi Lutakko	 Martti Kari Työelämäprofessori, eversti evp Mäki-Matti	 Sinikka Kilpikosi TtT, fysioterapeuttiyrittäjä Vaajakoski	 Antti Koskela Erikoishammasteknikko, yrittäjä Palokka	 Kristiina Kronholm KTK, asiantuntija Keskusta	 Reijo Kytölä FM, rehtori (eläkkeellä) Ajälänranta	 Paavo Laitinen Hallintonsaari Kuokkala	 Sirkuu Laurila MMM, lehtori Naissaari	 Mirja Lavonen-Niinistö Asiantuntija Palokka	 Peeu Luuro BBA-opiskelija Säynätsalo	 Juhani Malinen Metsätalousinsinööri, eläkeläinen Orvasaari	 Sari Malmberg Hammashoittaja, Yo-merkonomi Tuohimutka
 Marge Miettinen Neuropsykiatrin valmentaja Keskusta	 Jere Minkkinen Projekti-insinööri Vaajakoski	 Siiri Papinniemi Opiskelija Keskusta	 Juha Pelttonen Yrittäjä Vaajakoski	 Sirpa Pii-Keinonen Yrittäjä Keljonkangas	 Hannu Piispanen Lehtori Tikkakoski	 Linda Pippuri Sosionomi, varhaiskasvatuksen opettaja Keljonkangas	 Johannes Pulli Opiskelija Keskusta	 Terhi Pulli LitM Lohikoski	 Anne Rahkonen Kieltenopettaja, eläkkeellä Rantue	 Pirkko Rastas Lähihoitaja Huhtasuo	 Eeva-Kaisa Rouhiainen Toiminnanjohtaja, FL Vaajakoski	 Riikka Saastamoinen Reservin luutnantti, paraurheilija Kukkumäki	 Arja Sahlberg YTT, eläkeläinen Korpilahti	 Leila Saikkonen Yrittäjä, eläkeläinen Tikkakoski	 Olli Saloheimo Ylihammaslääkäri Kuokkala

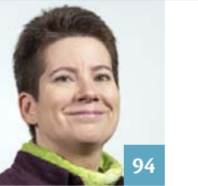

II SOSIALIDEMOKRAATIT JA SITOUTUMATTOMAT -EHDOKASLISTA 42-61

 Karoliina Saraste YTM, työllisyys- asiantuntija Kortemäki	 Mauri Sompia Sosiaalineuvos Lohikoski	 Sani Suutari Opiskelija, yrittäjä Keskusta	 Maria Taivassalo KM, opettaja Jyskä	 Mikko Tenhunen Yksikönpäällikkö Lutakko	 Valtteri Vaherto Järjestösihteeri, kelloseppä Taulumäki	 Timo Virrala Toimitusjohtaja, eläkeläinen Keskusta	 Pipsa Wilhelms Työnjohtaja, Nepsy valmentaja Älylä	 Irmeli Ahola Varhaiskasvatuksen opettaja Tikkakoski	 Lassi Hakonen Ylioppilas Mattilanpelto	 Antti Hirvensalo Laskenta-assistentti Keljo	 Marjatta Hynnen Suurlauden emäntä, eläkeläinen Huhtasuo	 Elisa Järvenpää Terveydenhoitaja Jyskä	 Jorma Kallio Kulttuurituottaja YAMK Mäki-Matti	 Mika Kelander Järjestöyöntekijä Palokka	 Marianne Koikkalainen Yhteiskuntatieteiden kandidaatti YTK Mäki-Matti
--	--	---	--	--	--	--	--	---	---	--	---	---	---	--	---

III KESKUSTA YHTEISTYÖSSÄ -EHDOKASLISTA 62-81

 Jaana Luukkonen-Kytölä Toimintaterapeutti, kriisityöntekijä Jyskä	 Siiri Muhonen Opiskelija, varhaiskasvatuksen tiedekunta Keskusta	 Aleksi Murtojärvi Opiskelija, yrittäjä Keskusta	 Merja Paukama Sairaanhoidtaja, eläkeläinen Palokka	 Jari Ritsilä Dosentti, KTT Lutakko	 Leena Ruotonen Erityisopettaja, KM Kuokkala	 Kalle Sumelles Järjestöyöntekijä Keljonkangas	 Ellen Tuikkanen Eläkeläinen Huhtasuo	 Eija Viitanen Insinööri, KTK Kypärämäki	 Kirsi Vuoremaa Eläkeläinen Seppälä	 Kirsi Vähäylikk Yrittäjä Säynätsalo	 Tuulikki Väliniemi Kaupunginvaltuutettu Keltinmäki	 Tahvo Anttila KM, yrittäjä Kirri	 Aimo Asikainen Ylikonstaapeli, eläkeläinen Vaajakoski	 Jari Colliander KTM, controller Kuokkalanpelto	 Yrjö Damskägg Lukion rehtori, eläkeläinen, Jyskä
 Ahti El Massri Oikeustulkki Keltinmäki	 Jorma Holmstedt Projektipäällikkö, eläkeläinen Hupeli	 Keijo Häkkinen Linja-autonkuljettaja Kuikka	 Tapani Kalenius Ylikonstaapeli, eläkeläinen Tikkakoski	 Arttu Karila KTM, yliopiston opettaja Keskusta	 Raija Kolu Eläkeläinen Puuppola	 Tuulia Kuntsi KM, apulaisrehtori Ristikivi	 Markku Lahti Rehtori, eläkeläinen Korpilahti	 Jussi Lehtimäki Logistiikkainsinööri Korpilahti	 Jussi Nokelainen Kiinteistöhoitaja Korpilahti	 Anne-Maria Perttula Sosiaalityöntekijä Keltinmäki	 Anniina Savolainen Asiakaspalvelu- koordinaattori, yrittäjä Kirri	 Mikko Seppälä Kauppakeskusjohtaja, KTM Kirri	 Heikki Siurainen Postityöntekijä Lutakko	 Jari Tuukkanen Diakoni, yrittäjä Kuokkalanpelto	 Heikki Tynklynen DM, kanttori Palokka

IV AVARA KIRKKO -EHDOKASLISTA 82-125

 Veikko Ahola Toiminnanjohtaja Viitanieniemi	 Mari Haapavaara Eläkeläinen Korpilahti	 Irene Hallamäki FL, suomen kielen opettaja Kuohu	 Matilda Hamara Kasvatustieteiden maisteri, partiolainen Kuokkala	 Irma Hirsjärvi Tutkija Köhnö	 Hannu Huttunen Rovasti, eläkeläinen Palokka	 Sirkuu Ingervo Erityisopettaja, sosiaalityöntekijä Palokka	 Petri Janhunen Ravintolatyöntekijä, järjestöyöntekijä Holsti	 Tapani Kaakkuriemi Tutkija, eläkeläinen Palokka	 Atte Kesti Partiojohtaja, tradenomi Lutakko	 Anne Kovanen Sairaanhoidtaja YAMK Jyskä	 Maija Kumpulainen Etsivä nuorisotyöntekijä Jyskä	 Liisa Kuparinen Kauppateiden tohtori, IT-ammattilainen Kuokkala	 Mateena Käppi Biologian opiskelija, LuK Keskusta	 Eila Laitinen Sairaanhoidtaja Keskusta	 Emilia Lakka YTM, tutkija Keskusta
 Hanna-Mari Launonen Diakoni, somevaikuttaja Kortepohja	 Iisa Liu Viittomakielen opiskelija Valkola	 Meri Lumela Rehtori Kortemäki	 Henna Luomala Kasvatustieteiden opettaja Jyskä	 Ronja Makkonen Opiskelija, partiolainen Palokka	 Sami Muhonen Opiskelija, teknikko Kortepohja	 Leena Lyytinen KM, varhaiskasvatuksen opettaja Palokka	 Minna Myllymäki Fysioterapeutti Kortepohja	 Hanna Nelimarkka FM, valokuvaaja Kekkonen	 Tuomas Näräinen Ohjelmoija, yrittäjä Mäki-Matti	 Jussi Ojala Kirkon ulkomaanavun erityisedustaja Savonmäki	 Arto Penttinen Asiantuntija, tradenomi Kangas	 Erkki Pesonen Yliopistonlehtori Kuokkala	 Ilkka Raitilla Rovasti, eläkeläinen Säynätsalo	 Oskari Rantala Väitöskirjantutkija Kortepohja	 Eeva-Liisa Reuter Opettaja, eläkeläinen Ajälänranta

IV AVARA KIRKKO -EHDOKASLISTA 82–125

Katja Räsänen-Vesala
Teologian kandidaatti,
opiskelija
Ristonmaa

Reetta Suonpää
Toimintaterapeutti,
lukiolainen
Vaikola

Eila Tiainen
Toimittaja, FM
Säynätsalo

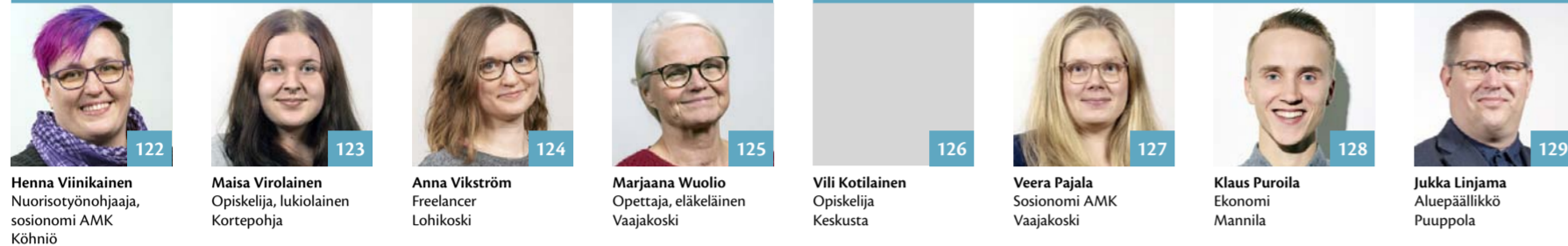
Mette Toikkanen
Yrittäjä, henkilö-
kohtainen avustaja
Korpilahti

Tuija Elina Toikkanen
Musikkipedagogian,
FT
Keltinmäki

Jarkko Tuomainen
Hum. kand.
Vaajakoski

Iiro Uusitalo
Musikkipedagogian
opiskelija, puutarhuri
Kortepohja

Tiina Victory
KM, luokanopettaja
Vaajakoski

Henna Viinikainen
Nuorisotyönohjaaja,
sosionomi AMK
Könnö

Maisa Virolainen
Opiskelija,
Kortepohja

Anna Vikström
Freelancer
Lohikoski

Marjaana Wuolio
Opettaja, eläkeläinen
Vaajakoski

Vili Kotilainen
Opiskelija
Keskuksa

Veera Pajala
Sosionomi AMK
Vaajakoski

Klaus Puroila
Ekonomi
Mannila

Jukka Linjama
Aluepäällikkö
Puuppola

VI SEURAKUNTAVÄEN VALITSIJAYHDISTYS -EHDOKASLISTA 133–168

Eero Katainen
Tuotepäällikkö,
eläkeläinen
Palokka

Karoliina Piironen
Yrittäjä,
tuotantotalouden DI
Palokka

Sara Ranta
Huonekaluverhoilija
Palokka

Marko Haukkamäki
Sortilaspappi
Karkussaari

Rajja Hämynen
Lähetikkuraattori,
työnjohtaja
Keljonkangas

Markus Ilomäki
KTM, Toiminnanjohtaja
Keljonkangas

Jaana Jørgensen
Os.siht.,
pääluottamusmiehes
Keljonkangas

Joona Kaivos
Teknikko
Kuokkala

Veera Kallio
Opiskelija
Mattilanpelto

Tuomo Kalliomäki
Yrittäjä, KTM
Lutako

Maria Kiviahho
Sairaanhoitaja,
toimitusjohtaja
Väinölä

Anne Kocarová
Sairaanhoitaja, kättilö
Kangaslampi

Kirsti Kortekangas
Yleislääketieteen
erikoislääkäri, eläkeläinen
Kuokkala

Jukka Krogerus
DI, eläkeläinen
Kuokkala

Heikki Kuusela
Taloustieteen maisteri,
psykoterapeutti
Kuokkala

Pirjo Lahtinen
Pari- ja perheterapeutti,
psykoterapeutti
Könnö

Leo Louhivaara
Eläkeläinen, muusikko
Keltinmäki

Petteri Muotka
Rehtori
Mustalampi

Minna Mustonen
Sairaanhoitaja,
diakonissa
Korpilahti

Susanna Myllyniemi
Koordinaattori,
tradenomi
Jyskä

Mauri Paajanen
Lääkäri
Ristonmaa

Roosa Paakkunainen
Sairaanhoitaja,
teologian opiskelija
Lutako

Petteri Palojärvi
Ohjelmistokehittäjä
Keskuksa

Sirpa Peitsenheimo-Aarnio
Eläkeläinen, ent.
ympäristösihteeri
Kuokkala

Pertti Pekkarinen
Luokanopettaja, KM
Keltinmäki

Tomi Pirttimäki
Insinööri
Nyrölä

Erkki Puhalainen
Kotimaantöyryn johtaja,
eläkeläinen
Keljonkangas

Mia Puolimatka
KT, erityisluokanopettaja
Kuokkala

Marja-Leena Rantalainen
Sairaanhoitaja, FM
Aittorinne

Heidi Rekonen
Metallartesani
Ristikivi

Antti Saarilahti
Suomentaja,
kirjakauppias
Säynätsalo

Rajja Sipinen
Yrittäjä
Palokka

Mikko Suni
Kirkonpalvelija, FM
Halsila

Mauri Tervonen
Teol. tri, eläkepappi
Keljonkangas

Auli Tiirola
FM, opinto-ohjaaja
Säynätsalo

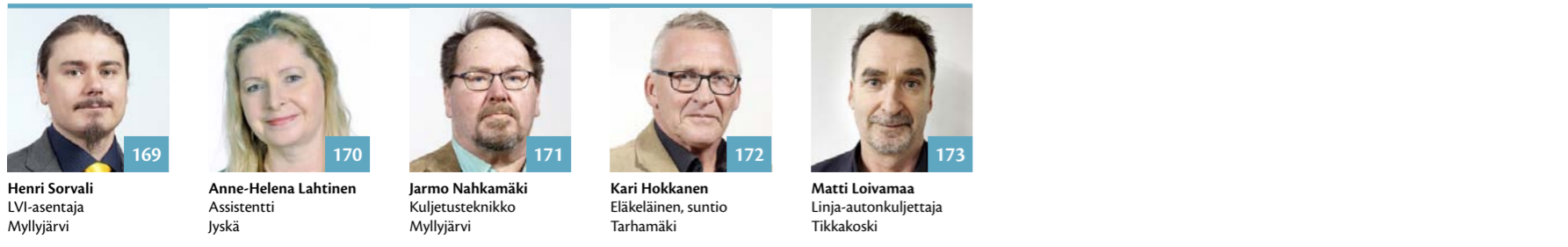
Ari Tulkanen
Maintenance manager
Jyskä

Inkeri Tuunanen
Sairaanhoitaja
Tikkakoski

Anneli Valkonen
Myyjä
Heikkilä

Aino Viitanen
Aluejohtaja
Mannila

VII PERUSSUOMALAISET-EHDOKASLISTA 169–173

Henri Sorvali
LVI-asentaja
Myllyjärvi

Anne-Helena Lahtinen
Assistentti
Jyskä

Jarmo Nahkamäki
Kuljetusteknikko
Myllyjärvi

Kari Hokkanen
Eläkeläinen, suntio
Tarhamäki

Matti Loivamaa
Linja-autonkuljettaja
Tikkakoski

Riikka Kivivuori-Arhone
työpaikalta Laukaan terveys-
keskuksesta löytö myös
tunnelmallinen kappeli.

”Kuolemaa ei tarvitse pelätä”

Kuolema kuuluu elämään, mutta saattohoito-osastolla se on osa arjen työtä.

MINNA PALOVAARA teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

– Kuolema voi olla kaunis ja hiljalleen rajan yli lipuva hetki, mutta se voi olla myös hankala ja kivulias, jyvskyläläinen **Riikka Kivivuori-Arho** sanoo 27 vuoden kokemuksellaan.

Hän hoitaa työkseen saattohoitopotilaita, ja näkee paljon kuolemaa. Hoidon kesto on vaikea ennakoita, se voi jatkua muutamasta tunnista jopa kuukausiin.

Saattohoidon alkaessa tauti on edennyt jo pitkälle. Hoito keskittyy oireiden lievittämiseen, koska sairauteen ei löydy enää parantavaa hoitoa. Kivivuori-Arho paneutuu erityisesti osastolle saapumisen hetkeen, viettää uuden potilaan kanssa aikaa ja kyselee tämän elämänvaiheista, tukipilareista ja läheisistä.

– Saan parhaat eväät yksilölliseen hoitoon kuolevalta itseltään, ja samalla rakkautta luottamusta, joka kantaa loppuun saakka.

Työhön ei löydy valmiita malleja, mutta kuolevan luona tulee olla kiirettä ja aidosti läsnä. Kohtaaminen korostuu.

– Mietin, millaista hoitoa itse haluaisin, jos elämäni olisi sairaaläsängyn kokoinen. Kuoleva ihminen on äärimmäisen aistiva ja huomaa, miten häntä katsotaan, kosketaan ja miten hänelle puhutaan.

Potilaalle kerrotaan loppuun saakka, mitä tapahtuu ja mitä hänelle tehdään – vaikka hän olisi jo tajuton. Hoito yksilöidään myös voinnin mukaisesti. Jos tulee virkeä päivä, ja potilas jaksaa nousta pyörätuoliin istumaan, hän voi vielä lähteä käymään vaikkapa koto-

naan, tavata läheisiään ja hoitaa asioitaan.

– Viimeisten aikojen hetken virkeys on aika yleistä. Moni odottaa, että saisi käydä vielä kotona, varaa voimansa siihen, ja sen jälkeen vointi usein romahtaa.

Myös läheisille on tärkeää kertoa, kuka potilasta hoitaa, mitä toimenpiteitä kuolevalle tehdään ja miksi. Omaisia ja heidän toiveitaan kuullaan, ja heitä on helpompi lohduttaa, kun kasvot ovat käyneet tutuiksi.

Joskus omaisten ja potilaan hoitotoiveet poikkeavat toisistaan. Kuoleva voi pyytää hyvin vähän, mutta omaisen luopumisen tuskasta on suuri ja vaatimuksia saattaa riittää. Omaisen asuu ehkä kauempana eikä ole perillä sairautensa etenemisestä. Hän voi vaatia, että läheinen viedään jatkohoitoon, vaikka hoidon rajaukset on jo tehty.

” Kuolema on ainitkertainen hetki, enkä soisi kenenkään lähtevän täältä yksin.

– Saattohoitopäätöksen jälkeen keskitytään huolehtimaan mahdollisimman hyvää elämän loppuajasta. Kaikki turha ja kärsimystä aiheuttava hoito riisutaan pois. Sen hyväksyminen voi olla vaikeaa.

Hoitovalintoja perustellaan esimerkiksi tunteystyistä koskien. Kun keho valmistautuu kuolemaan, nään ja janon tunne häviävät. Nestehoito aiheuttaa vain lisää kär-

sästä, koska elimistö ei enää kestä nestettä, vaan se kertyy keuhkoihin ja kudoksiin, ja siitä seuraa entistä hankalampaa hengenhädistystä ja kipua.

Vuodepotilaasta huolehtivaan perushoitoon kuuluu hyvä ravitsemus ja puhtaus. Suuta ja ihoa hoidetaan ja asentoa vaihdetaan.

Hoitaja myös tarkkailee potilaan kehoa tarkasti, ja huomaa lähestyvän kuoleman merkit: Kasvojen piirteet terävöityvät, taustan taso laskee eikä potilas enää kiinnostu ympäristöstä. Ihoon voi nousta lautumia, se viilenee ja hengitys ja nieleminen hidastuvat. Hengitys muuttuu hentoiseksi, huokailuväliksi ja lankamaisiksi. Lopulta sydän pysähtyy ja hengitys loppuu.

– Kuolema on ainitkertainen hetki, enkä soisi kenenkään lähtevän täältä yksin. Vierellä tulisi olla ainakin yksi läheinen ihminen – tai hoitaja. Minulle sen hetken jakaminen kuolevan kanssa on joka kerta etuoikeus ja äärettömän opettavaa.

Jokainen kuolema on yksilöllinen, mutta tavoitteena on rauhallinen siirtyminen, jos sa loppuvaiheen oireet ovat hyvin hoidettuja ja kuoleva sinut lähtönsä kanssa. Väijäämättömän vastustaminen, häätä ja vaikeus päästää elämästä irti heijastuvat myös fyysisinä oireina.

– Kun ihminen hyväksyy kuolemansa, myös hänen oireitaan on helpompi hoitaa. Hengellistä tukea tarjotaan, jos se on kuolevalle tärkeää. Lähtökohtana ovat potilaan tarpeet ja arvot.

– Usein papin vierailu rauhoittaa. Voimme myös hyödyntää psykiatrista sairaanhoi-

tajaa, joka osaa tukea ja helpottaa luopumisen tuskaa.

Sairaudet oireilevat eri tavoin. Siksi potilaan tilaa arvioidaan kokonaisvaltaisesti, ja ennakoiminen on tärkeää oireiden hallinnassa.

Joskus kipu voi olla sietämätön ja potilas aggressiivinen ja levoton. Kipuun ja ahdistukseen löytyy kuitenkin nopeasti vaikuttavia lääkkeitä, joita voidaan annostella loppuvaiheessa matalalla kynnyksellä. Haudutuksessa viimeiset aikansa voi viettää läheisyydessä.

– Kun saattohoito onnistuu hyvin, huoneeseen laskeutuu levollisuus ja rauhan tunne.

Kivivuori-Arho tietää, että kuolettavasti sairastuneet tekevät jonkin verran omia ratkaisujaan, ja joku saattaa riistää hengen itseltään. Sairauden etenemistä ja kuolemaa ei kuitenkaan arvioida pelättä. Ihmisellä on oikeus päättää omasta hoidostaan, ja laadukkaaseen saattohoitoon kuuluu toiveiden kuuleminen ja henkinen ja hengellinen tukeminen.

– Ajattelen, että elämä on arvokas lahja, ja se tulee saada elää täysimittaisena. Luotan myös siihen, että saattohoitoa ja kivunhoitoa kehitetään edelleen, eikä kipua tarvitse kärsiä.

Kokemus opettaa, että loppuvaiheen hoidosta kannattaa puhua silloin, kun vielä jaksaa keskustella ja ilmaista omat toivomuksensa.

– Kuolema on osa elämän kiertokulkua, mutta siitä puhutaan liian vähän. Elämä on kuitenkin rajallinen eikä huomisesta tiedä kukaan.

”Ilmapiiri on nuorekas ja kevyt”

Kirjailija Ville-Juhani Sutinen kehuu Jyväskylää vieraanvaraiseksi kaupungiksi, jossa muukalaista ei katsota kieroon.

JANNE KÖNÖNEN teksti
PETRI BLOMQVIST kuva

Tietokirjailija **Ville-Juhani Sutinen** istuu Jyväskylän yliopiston kampusalueen kulmalla, punaisen riihen portailla, pohtien mitä ihmettä oikein on jyvaskyläisyys. Taavettilan riihi on ainio paikka pohdintaan, sillä tämän lähemmäksi Jyväskylän historiaa on vaikea päästä. Riihi on nähnyt vuodesta 1833 lähtien paljon, muun muassa Jyväskylän kaupungin perustamisen vuonna 1837 ja sen kasvun pienestä ja rähjäisestä puutalopahasesta nykyaikaiseksi, modernien ki- ja tornitalojen verhoamaksi maakuntakeskukseksi.

Jyväskylä tunnetaan siitä, ettei sillä oikein ole identiteettiä. Jopa sen suuret nimet, kuten **Matti Nykänen** ja Miljoonasade-yhtye, ilmentävät monen mielikuussa enemmän yleissuomalaisuutta. Kaupunki oli Sutisen luonnehdinnan mukaan pitkään pelkkä Laukaan lähiö. Vanhoja matkaoppaita lukevat tietokirjailija huomasi, että vielä vuonna 1900 kaupungista ei löytynyt juuri muuta kerrottavaa kuin puutalot ja harju.

Ja yhä vieläkin kaupunkia leimaa nuoruus. – Tämä on huippupaikka sellaiselle, joka ei ole oikein kotoisin mistään ja on kotoaan kaikkialla. Siis nyky-suomalaiselle, Sutinen naurahtaa Taavettilan rappusilla.

Innostus jyvaskyläläisyyden olemuksen pohdintaan kumpusi paitsi muutosta kaupunkiin viitisen vuotta sitten, myös suomalaisten heimoidentiteettejä pohtivan tietokirjan kirjoittamisen myötä.

Sutisen *Matkalla Suomeen – tarinoita heimojen maasta* kuvailee tietokirjan ja proosatekin yhdistelmällä Suomen eri alueiden ominaispiirteitä, yhtä aikaa pilke silmäkulmassa ja syväisest.

Kirjassa Jyväskylä ja Keski-Suomi oppovat aivan omaan kategoriaansa. Kun naapurikaupungeissa, kuten Kuopiossa ja Tampereella, on vahva omakuva ja perinnetietoisuus, Jyväskylä ja Keski-Suomi kulkevat teoksessa ”keksityinä” paikkoina. Maakuntaidentiteetti on syntynytseudulla huomattavan myöhään 1800-luvulta lähtien. Sitä ennen ja pitkään sen jälkeenkin oltiin Savon ja Hämeen rajaseudulla.

– Keski-Suomi oli kirjaa kirjoitettaessa helppo tunnistaa vastikään keksityksi alueeksi, jossa melkein kaikki ovat kotoisin muualta. Keskus, Jyväskylä, on siisti sivistys- ja opiskelijakaupunki, josta tunnen vain yhden ihmisen, joka on alun perin syntynyt täällä. Hän on minun vaimoni, Sutinen nauraa.

Ville-Juhani Sutinen kuvailee itseään tyyppilliseksi modernin ajan suomalaiseksi. Hei-moidentiteetti on haalistunut ja nurkkapatriotismi ei tunnu omalta jutulta.

– Vaikka tunnen itseni eniten satakuntalaiseksi, vahvaa linkittymistä johonkin yhteen paikkaan tai seutuun ei ole. Olen syntynyt Helsingissä, muuttanut 2-vuotiaana Satakuntaan Kokemäelle ja vierailut lapsuudessa isän luona usein Pohjois-Savossa lislässä.

– Asun nyt toiseen otteeseen Jyväskylässä, jonne tulimme vaimoni kanssa töiden takia. Siinä välissä asuimme muutaman vuoden muun muassa Berliinissä ja Berkeleyssä San Franciscon seudulla.

Nykyistä kotikaupunkiaan Sutinen kuvaa kaikenlaiset tulijat hyvin vastaanottavaksi ja vieraanvaraiseksi.

– Täällä ei tosiaankaan ole sellainen tunne, että olisi tullut kenenkään natiivin touthuja häiritsemään. Ilmapiiri on nuorekas ja kevyt. Muukalaista ei katsota kieroon, Sutinen kehuu.

Kirjailija on pannut merkille, että ylipäätään suomalaisilla kaupungeilla, Jyväskylä mukaan lukien, on tänä päivänä aivan kuin pakottava vimma mainostaa itseään moderneina, urbaania sykettä tulvivina ”cityinä”.

– Mainoskuviissa ja -teksteissä pyritään keskustojen valoisaa ja muutaman tornitalon ympärillä, mutta jos lähdetään kävelemään tuosta ytimeistä 20 minuuttia, ollaan ihan pöpelikössä, Sutinen nauraa.

– Toisaalta luontoa korostetaan mainonnassa paljon, mutta sekin nähdään hyödyn, matkailun ja markkinoinnin silmälaseilla. Luonto on yhtä ”luontoelämystä”.

Sutinen on poiminut kirjaansa yllättävän näkökulman Jyväskylään. Vaikka seminaari

Jyväskylässä on vähän menneisyyttä, mutta kirjailija Ville-Juhani Sutisen mukaan se katsoo tulevaisuuteen rohkeasti.

ja sivistys värittävät mielikuvaa kaupungista, sen vaurauden on luonut – ja jäljen lähi- luontoon jättänyt tekijä – metsäteollisuus.

– Kaupunkia ja varsinkin sen ympäristöä määrittävät hakkuut ja puunjalostusteollisuus. Jyväskylä rikastui ja kasvoi aikoinaan pitkälti tämän bisneksen ansiosta.

– Vaurastumisen kylkiäisenä kaupunkiin kehkeytyi sitten joutilasluokka, jolla oli aikaa maakunnan ja kaupungin ominaisuuksien pohdiskelulle.

Metsäteollisuuden arvostus Jyväskylän seudulla näkyi muun muassa siinä, että Keski-Suomessa vierailut Englannin kuningatar **Elisabeth** kärrättiin 1970-luvulla presidentti **Urho Kekkosen** vieraana ruutume-kossaan ja kesähatussaan lounaalle keskelle havupuiden siimestä.

– Kuningatar ei suostunut laittamaan metsurinkypärää päähän eikä syönyt aterialla murustakaan. Joi vain vissyä.

Sutinen löytää Jyväskylältä yllättävän monta yhtymäkohtaa entiselle kotipaikalleen, San Franciscolle.

– Lenkkeillä Jyväsjärven ympäri kuvitelen usein olevani Berkeleyssä ja San Franciscon lahdella. Kuokkalan silta on ilmiselvästi Golden Gate, kirjailija hymyilee.

– Jyväskylä on toisin sanoen Suomen

”Jyväskylä on Suomen Amerikka. Heimojen, tapojen ja kielten sulatusuuni.”

Amerikka. Heimojen, tapojen ja kielten sulatusuuni, jolla ei ole suurta menneisyyttä, mutta joka katsoo rohkeana tulevaisuuteen.

Rinnastus Amerikkaan on tehty kieli-pokessa muttei ole aivan posketon.

– Jos jotain amerikkalaiset Jyväskylältä tuntevat, se on **Alvar Aalto**. Hänen kädensijänsä leimaa kampusta, jonka suun-

nitteluun on otettu vaikutteita juuri Yhdysvalloista.

– Amerikkalaisilla kampuksilla ympäristöt on rakennettu samalla tavoin puisto-maisiksi. Kun pysähtyy tarkemmin katselemaan ja havainnoimaan, niin vanha kampus puisine ja punatiilisine seinineen on aivan upea.

Vaikka kaupungin perinteet eivät ole vanhoja, kirjailija näkee siinä myös selviä etuja.

– Jyväskylä ja koko Keski-Suomi menee siihen slottiin, jossa on aina opittu sytleilemään uutta. Vastikään tänne muuttanutakin pidetään heti kaupungin asukkaana. Minua huvitti, kun minut tituleerattiin pian muuton jälkeen *Keskisuomalaisessa* jyvaskyläläisenä kulttuuripersoonana.

Miten jyvaskyläläisyyteen sitten pääsi parhaiten kiinni? Miten tänne vaikkapa opiskelemaan tai muusta syystä muuttava voisi solahdtaa suoraan kaupungin ytimeen?

Sutinen suosittelee vastatulleille vierailua yllättävissä paikoissa.

– Paras tapa tutustua jyvaskyläläisyyteen on mennä ottamaan lölyt yleiseen saunaan. Siellä paikallisten juttuja kuunnellessa pääsee mainiosti kärryille siitä, mitä on jyvaskyläläisyys. Sieltä löytyy hyvinkin juurevaa meininkiä.

”Sopivan kokoinen paikka”

Ari Häyrinen

– Jyväskylä on sopivan kokoinen paikka. En osaa sanoa, mitä on jyvaskyläläisyys, en ole paikkaan kiinnittävää tyyppiä.

– Täällä on poikkeuksellisen paljon hyviä maastopyöräilyreittejä ja metsissä luontopolkuja. Esittelin kaupunkialueelta vieraalle ainakin hienon kampusalueen.

Aarni Häyrinen

– Minusta parasta Jyväskylässä on seikkailupuisto Laajavuoressa.

Emilia Lampi

– En asu Jyväskylässä, mutta minusta tämä tuntuu Suomen kulttuurien sulatusuunilta. Ihmiset ovat maanläheisiä, rauhallisia ja sopeutuvaisia.

– Ulkomaalaisille vieraille esittelin täältä harjun, kampuksen ja sataman.

VAROITUS:
SEURAKUNTAVAALEILLA
VOIDAAN VAIKUTTAA
KIRKON TULEVAISUUTEEN
Me tarjoamme
avaimet siihen!

AVARA KIRKKO
ehdokkaat 82-125

avarakirkko.wordpress.com
FB: Avara kirkko - Jyväskylä
IG: @avarakirkkojkl

maksaja: ehdokkaat itse

OSKARI RANTALA
VÄITÖSKIRJATUTKIJA JA KIRKKOVALTUUTETTU

412

- Avioliitto kuuluu kaikille!
Sateenkaarihät hyväksyttävä ja heti.
- Vähemmän pönötystä!
Enemmän tekoja lähimmäisten
ja yhteisen planeetan hyväksi.

AVARA KIRKKO -yhdistys **OSKARIRANTALA.FI**

**Seurakuntavaalit
ovat pian ovella,
valmistaudu äänestämään!**

Aitojen kristillisten
arvojen puolesta
paras mahdollinen
vaihtoehto
Raija Sipinen

161
seurakuntaväki

26

Terhi Pulli
Heikompjen
puolella.

Seurakuntavaalit 20.11.
KOKOOMUS

uskottu
toivottu
rakastettu

Seurakuntavaalit 2022

**PETTERI
MUOTKA**
rehtori,
kirkkovaltuutettu

147

Toiminnan ja hallinnon kokemusta
Erkki Puhalainen

156

Kirkolliskokousedustaja
Hiippakuntavaltuutettu
Kirkkoneuvoston jäsen

Vastuunkantaa elämän eväitä
tarjoavan ja seurakuntalaisten
elämää sen eri vaiheissa tuke-
van seurakuntaelämän puoles-
ta.

www.seurakuntavaki.net

- * moni-ilmeinen seurakuntatyö
- * rikas messu- ja jumalanpalveluselämä
- * seurakuntalaisten osallisuus toiminnassa
- * nuorten ja nuorten perheiden hyvinvointi
- * yhteisvastuullinen diakoniatyö
- * lähetystyö lähellä ja kaukana

HEIKOMMAN PUOLELLA!

88

**SIRKKU
INGERVO**
os. Vuoristo

AVARA
KIRKKO

Kaupunginvaltuutettu,
KM, opo, erityisopettaja,
sosiaalityöntekijä, äiti

94

Avara kirkko **Vihreät**

LIISA KUPARINEN
tohtori, kirkkovaltuutettu
ympäristötyöryhmän pj.

Ympäristön ja
yhdenvertaisuuden
puolustaja

Henri Sorvali
-Rohkeasti omaa mieltä!

169

Ehdolla Jyväskylän
seurakuntavaaleissa.

- Seurakunnan päätöksen
tekoon tarvitaan
perussuomalaista
näkökulmaa!
- Perinteisten arvojen
puolesta.
- Kirkon jäsenmäärää
nostettava.

Perus **S**

AINO VIITANEN
Jyväskylän seurakuntaväki

168

Tunnet minut - äänestä

- 10 vuotta radioraamattu-
piirityössä
- Keski-Suomen aluejohtaja,
Suomen Raamattuopisto
- Vankka kokemus
seurakunta- ja järjestö-
toiminnasta

Uskon asiat kannattavat

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Jyväskylän seurakunnassa 20.11.2022
toimitettavien seurakuntavaalien eh-
dokaslistojen yhdistelmä on nähtävänä
30.10.-20.11.2022 seurakunnan seurakunta-
toimiston ilmoitustaululla, Vapaudenkatu 47
Jyväskylällä.

Ehdokaslistojen yhdistelmiä on saatavana
seurakuntatoimistosta sen aukioloaikoina
ma-pe klo 9-15. Lisätietoja löytyy myös
vaalien verkkosivuilta seurakuntavaki.fi.

Jyväskylässä 3.10.2022
Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunnan puolesta
Puheenjohtaja Jaakko Selin

**SUOMEN
EV. LUT.
KIRKKO**

uskottu toivottu rakastettu
#SEURAKUNTAVAAIT SUOMEN EV. LUT. KIRKKO†

**Jyväskylän keskustassa, vanhassa
tunnelmallisessa Fredriksonin talossa
kauniit ja herttaiset juhlatilat, jotka
soveltuvat monenlaisiin tilaisuuksiin**

Juhlissa käytössänne hopeat ja kristallit
kuten myös kankaat servietit, kauniit pöytäliinat ja
somitukset toiveidenne mukaisesti

Tietenkin herkullisia menu-kokonaisuuksia unohtamatta,
sitä taattua Sipisen laatua ja ystävällistä palvelua!

**Sipisen Salongit
Marttalassa**

Pitopalvelu
Raija Sipinen ky

Yhteydenotot Raija Sipinen
p.04006437437 /
pitopalvelu.sipinen@kolumbus.fi
Yliopistonkatu 11

Tilaa nyt Kotimaa-lehti
**Syksyn 2022
tarjoushintaan!**

Kotimaa on valtakunnallinen
viikkosanomalehti, joka kertoo
monipuolisesti ja rakentavasti
kirkon asioista sekä keskustelun-
aiheista yhteiskuntaa ja globaalia
näkökulmaa unohtamatta.
Kotimaasta löytyy aina ihmiset
ja asiat sekä tunne ja toivon
näkökulma.

Printtilehden tilaukseen sisältyy
digilehden lukuoikeudet ja pääsy
Kotimaa.fi-sivuston kaikkiin uutisiin,
artikkeleihin sekä digiarkistoon.

Tilaus on määräaikainen ja siihen
sisältyy adventtilehti 25.11. sekä
joulun tuplanumero 16.12.

asiakaspalvelu@kotimaa.fi
020 754 2333

Puhelun hinta matkapuhelimesta 8,21 snt/puh. + 14,9 snt/min, lankapuhelimesta 8,21 snt/puh. + 6,9 snt/min.
Tarjous koskee vain uusia tilaajia Suomessa. Ulkomaisiin tilauksiin lisätään postikulut. Alle 18-vuotiaalla tulee olla
huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilötietojen
mukaisesti.

KOTIMAA
No 40 / 7. lokakuuta 2022 / Hinta: 3,50 €

**Sovintoon
itsensä kanssa**

Pappisoikeutensa menettänyt
Kai Sadinmaa teki kirjan
pasifistimarttyyri Arndt
Pekurisesta ja samalla itsestään

5 Puolueiden osuus
seurakuntavaaleissa
väheni

18 Ennen kahvia
oli olut - kirkko-
kahveillakin

Kotimaa-lehti

3 kk 24,30 €
(säästä 40 %) ETU40%3KK

6 kk 48,60 €
(säästä 40 %) ETU40%6KK

12 kk 97,20 €
(säästä 40 %) ETU40%12KK

Tarjoukset ovat voimassa
20.11.2022 asti.

**LAKIASIAINTOIMISTO
VARATUOMARI
RIITTA KIVELÄ**
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 36
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi

perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

**Kukitamme
Elämäsi
Juhlat!**

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1942
leikko@viherlandia.fi

Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

Seuraava lehti ilmestyy 1.12.
Aineiston deadline 21.11.

Henki & elämä

**Vesilinnan
Maisemaravintolassa**

La 6.11. klo 12-15
Pyhäinpäivän
Juhlava
Brunssi
39 €

VESILINNA
Café & Restaurant

Su 7.11. klo 15
PYHÄINPÄIVÄN
TUNNELMIA
-konsertti
Petri Laaksosen
ja Marianne
Mäenpään
25 €
sis. pienen tarjoilun

Varaukset
p. 010 349 3000
Ravintola@vesilinna-
restaurant.fi

**JYVÄSKYLÄN
YKKÖSAPTEEKKI**

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

35 EXIT

**JYVÄSKYLÄ
PAVILJONKI**
17.11.2022
KLO 19.00

LIPUT
Ennakkoon alk. 33.50 € **lippu.fi** **KRISTALLI**

SUOMEN
LÄHETYSKIRKKO

SANA SINULLE

Matt. 22:1-14

Hävieraisten miettiminen on varmas-ti monelle avoimelle parille vaikea kysymys. Mihin vedetään se raja, ketä kutsutaan. Toinen haluaisi kutsua serkut, ja toinen haluaisi enemmän ystäviä mukaan. Toiselle riittäisi, että paikalla ovat vanhemmat, toinen haluaa myös tädit, sedät, enot ja muut mukaan. Paitsi, että kutsumatta jättäminen on vaikeaa, voi-nee joku myös loukkaantua siitä, ettei kutsua tule. Avioituminen on monelle taloudellisesti iso satsaus, joten kaukana ovat ajat, jolloin koko kylä kokoontui moneksi päiväksi hääjuhlien viettoon.

Jeesuksessa maailmaan tullutta ilosanomaa verrataan evankeliumeissa hääjuhliin, joihin vieraat kyllä kutsutaan, mutta lähes kaikki kieltäytyvät kutsusta, kuka mistäkin syystä. Mutta Jumalan kutsu seuraansa, hääjuhliin, on aina runsas ja jokainen saa varmasti kutsun. Kuitenkin kutsu Jumalalta Hänen juhlaansa voi olla joskus helppo ohittaa. Kaikki hyvä, jota elämässä saa kokea, on helppo ottaa itsestään selvyytenä, tai omien tekojen ansiona. Pyydän sinua tänään pysähtymään ja miettimään, mikä olisi se yksi asia, johon sinua tänään kutsutaan? Mihin kutsuun sinun pitäisi vastata "kyllä"?

Toisin kuin ihmisten juhlissa, ei kukaan siis jää kutsumatta. Jumalan kutsu voi tuntua monista ihmisistä jotenkin ankaralta tai vaikealta. Joskus se voi joutua siitä, että kutsuun vastanneet, toiset kristityt, vaikuttavat enemmän hautausseurueelta kuin iloisilta hääjuhlijoi-joilta. Liian usein siis muut vieraat, eivät juhlata sinänsä, ovat syy sille, ettei huvita kutsuun vastata. Toisten vieraiden ei kuitenkaan kannata antaa vai- kuttaa omaan vastaukseen.

Hääjuhlat, kuten Jumalan seuraaminen, on pohjimmiltaan iloinen asia. Voisi-ko elämäänsä löytää Jumalan juhlista iloa, vaikka maailma, ja oma elämäkin, näyttävät niin kovin usein raadollisina ja julmina, rakkaudettomina ja rauhattomina.

Juhlien jälkeen harvoin kaduttaa, et-tä tuli osallistuttua. Toivon, että Ju- malan kutsuun vastaaminen saa tunte- maan samoin.

Visa Viljamaa

Kirjoittaja on pappi ja sosiaalisen median sisällöntuottaja

Hengissä

NINA HUISMAN

Matt. 25:1-13

Jeesus puhui tämän vertauksen:

"Silloin taivasten valtakunta on oleva tällainen. Oli kymmenen morsiusneitoa, jotka ottivat lampunsa ja lähtivät sulhasta vastaan. Viisi heistä oli tyhmää ja viisi viisasta. Tyhmät ottivat lampunsa mutta eivät varanneet mukaansa öljyä. Viisaat sitä vastoin ottivat lampun lisäksi mukaansa öljyastian. Kun sulhanen viipyi, heitä kaikkia alkoi väsyttää ja he nukahtivat.

Mutta keskellä yötä kuului huuto: 'Ylkä tulee! Menkää häntä vastaan!' Silloin kaikki morsiusneidot heräsivät ja panivat lampunsa kuntoon. Tyhmät sanoivat viisaille: 'Antakaa meille vähän öljyä, meidän lampumme sammutuvat.' Mutta viisaat vastasivat: 'Emme me voi, ei se riitä meille kaikille. Menkää ostamaan kauppiailta.' Mutta kun he olivat ostamassa öljyä, sulhanen tuli. Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssaan häätaloon, ja ovi suljettiin. Jonkin ajan kuluttua toisetkin

saapuivat sinne ja huusivat: 'Herra, Herra, avaa meille!' Mutta hän vastasi: 'Totisesti, minä en tunne teitä.'

Valvokaa siis, sillä te ette tiedä päivää ettekä hetkeä."

Rakkauden teot valaisevat maailmaa

Mitä hengellisellä valvomisella tarkoitetaan?

Hengellinen valvominen tarkoittaa Jumalan tahdon mukaista elämää. On oltava valveilla ja valmiina, kun Jumalan valtakunta tulee. Jumalan valtakunta ei ole ainoastaan kuoleman jälkeen, vaan se voi myös olla täällä meidän keskellämme. Sinne pääsee se, joka täyttää Taivaallisen Isän tahdon. Jumalan tahdon mukainen elämä on jatkuvaa rakkauden tekojen te- kemistä. Kun kohtelemme muita ihmisiä ja itseämme kunnioittavasti ja rakastavasti, täytämme Jumalan tahdon.

Viisaat morsiusneidotkin nukahtivat, mutta pääsivät silti sisään?

Kaikki neidot nukahtivat, koska olivat väsyneitä ja sulhasen tulemisessa kesti. Se on inhimillistä meille ihmisille ja symboloi sitä, että olemme kaikki syntisiä. Viisaat morsiusneidot pääsivät kuitenkin sisään häätaloon eli Jumalan valtakuntaan, koska heidän lampuissaan oli öljyä ja sen vuoksi ne valaisivat. Valaisivat lamput symboloivat rakkauden tekoja, jotka syntyvät us- kosta Jeesukseen Kristukseen.

Mihin lamppu ja öljy tässä kertomuksessa viittaavat?

Matteuksen mukaan uskon tulee kantaa hyvää hedelmää samoin kuin hyvä puu te- kee hyvää hedelmää. Lamput ovat kaikilla kristityillä, mutta vain niillä kristityillä, jotka tekevät hyvää, on lampuissaan öljyä. Heidän valonsa loistaa ihmisille heidän hyvien tekojensa kautta. He ovat valvo- neet eli eläneet Jumalan tahdon mukaista elämää ja ovat valmiita kohtaamaan Her- ran, kun se hetki tulee.

Miksi pitäisi koko ajan muistaa, että emme elä täällä ikuisesti?

On tärkeää elää nykyhetkessä, ei mennei- syudessa tai tulevaisuudessa. On kuitenkin hyvä muistaa, että olemme vain käymässä täällä maan päällä. Kristitty on niin sano- tusti kahden maan kansalainen. Kun maan- päällinen elämä on raskasta, tuo lohtua aja- tella, että todellinen kotimme on taivaassa Jumalan luona. Kun muistaa, että elämä on ajallisesti rajattu, alkaa kunnioittaa elämää maan päällä. Silloin miettii tarkkaan, miten lyhyen elämänsä elää, miten kohtelee mui- ta ihmisiä, itseänsä ja koko luomakuntaa.

Pastori Katriina Kankaanperä saarnaa Tikkakosken kirkon messussa su 13.11. kello 10.

Hengissä-palstalla Jyväskylän seurakunnan papit tulkitsevat Raamattua.

Jeesuksen seuraajan tarkoitus elää niin, että lampussa on jatkuvasti öljyä, tehdä siis hyvää ja valaista maailmaa.

Lohtua surun käsittelemiseen

Ammattiopisto Spesian opiskelijat suunnittelivat ja valmistivat surukassin, jonka avulla surusta on helpompi puhua.

JAAKKO HEIKKINEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Ammattiopisto Spesian artesaa- niopiskelijat ovat valmistaneet surukasseja tueksi surevan ihmisen kohtaamiseen. Idea sai alkunsa, kun Keski-Suomen seurakun- tien kehitysvammaispappi **Maa- rit Nuopponen** teki tilauksen noin viidestäkymmenestä kassista alkuvuodesta 2021.

Surukassit veivät meidät opiskelijoi- den kanssa välillä syvällisiin keskustelu- iuhin.

Ruut Halttunen

Nyt jo artesaaniksi valmistu- neen **Siiri Nurmisen** suunnitel- ma surukassin ulkoasusta valmis- tui tilauksen jälkeen. Muun mu- assa korona-ajan etäopiskelun ja opiskelijoiden omien työelämä- jaksujen vuoksi viävästynyt projekti hoitui loppuun **Kiia Loik- kasen** ja **Rauni Sourun** toimesta, erityisopettaja **Ruut Halttu- sen** avustuksella.

Surukassit veivät meidät opiskelijoiden kanssa välillä syvällisiin keskusteluihin, Ruut Halttu- nen muistelee.

Keskustelimme muun muas- sa kuolemasta, ja tekemisen lo- massa kävimme läpi myös opiske-

lijoiden oman elämän suruajoja. Projekti tarjosi ammatillisten tai- tojen kehittämisen lisäksi hienon kasvun ja ehkä myös pienen ehey- tymisen mahdollisuuden.

Valmis surukassi on väriiltään musta, ja kankaaseen on painettu valkoinen, kultakoristeinen enke- lihahmo. Kassin sisältä löytyy sel- kokielistä materiaalia surun käsit- telemiseen, hautajaisiin ja muis- tohetken järjestämiseen sekä led- kynttilä ja valokuvakehys.

Tekovaiheesta jäi mieleen ai- nainen ompelu, silitys ja prässää- minen, Rauni Souru naurahtaa.

Vaikka kangaskassit syntyi- vät sarjatyönä ja niitä tuli lopulta suunniteltua enemmän, laadus- ta ei tingitty. Jos jokin sauma meni vinoon, se ratkottiin, ja tehtiin uudestaan. Kassiin tehtiin myös vuori, mikä teki siitä heti laaduk- kaamman oloisen.

Surukassin on ajateltu sopivan kaikille, myös niille, jotka eivät tunnusta mitään uskontoa.

Kassi käy ihan kaikille, Halttu- nen painottaa.

Opiskelijat suunnitteli siihen symboliikkaa sellaiselle, joka sit- tä haluaa tulkita. Esimerkiksi en- kelihahmon pään päällä kimalte- levat kolme kultaista sädekehää voi ajatella kuvaavaan kolminai- suutta.

Souru ajattelee surun käsitte- lemissä olevan tärkeää, ja että sen kieltäminen tai sen käsittelemät- tä jättäminen voi aiheuttaa ihmisi-

selle monenlaista harmia.

Kun surulle antaa aikaa, se ei jää vaivaamaan. Surua voi käsitel- lä esimerkiksi jakamalla sitä, sillä on hyvä puhua jollekin, Souru sa- noo.

Toivon, että nämä kassit tuo- vat sureville ihmisille lohtua. Toi- von myös, että ihmiset arvostavat tätä kotimaista käsityötä.

Toivon, että nämä kassit tuovat sureville ihmisille lohtua. Toivon myös, että ihmiset arvostavat tätä kotimaista käsityötä.

Rauni Souru

Jyväskylän seurakunnan ke- hitysvammaistyön diakoni **Mari Tyynelä** iloitsi siitä, että opiske- lijoiden työn tulokset pääsevä- pian käyttöön tarpeeseen tuleva- na tukimateriaalina.

Surukasseja on tarkoitus jakaa kehitysvammaisten ryhmä- koteihin koko Keski-Suomen alue- eilla, Tyynelä avaa.

Kun aikanaan ideoimme ma- teriaalipakettia, mietimme, tuli- siko siitä esimerkiksi laatikko tai kansio. Kun sitten lopulta pää- dyimme kangaskassiin, oli hienoa saada antaa Spesian päähän va- paat kädet toteutuksen suhteen.

Ammattiopisto Spesian opiskelija Rauni Souru (vas.) ja erityisopettaja Ruut Halttunen esittelevät mustaa surukassia, johon on painettu kultakoristeinen enkelihahmo. Kassin sisältä tulee sekokieliä materiaalia surun käsittelemiseen, hautajaisiin ja muistohetken järjestämiseen sekä led-kynttilä ja valokuvakehys.

Elämänkaari

KASTETUT

Paavo Onni Aatos Ahola
Hilma Amanda Sinikka Ahonen
Nella Aini Auroora Aspholm
Lili Ines Amanda Blä
Ebba Maarja Eloranta
Eeli Vilho Oskari Erkkilä
Pihla Saimi Aurora Hakala
Vienna Ilona Hannuksela
Sasu Marius Heikkinen
Leevi Matias Heinonen
Tiitus Milo Matteo Henttinen
Eero Lassi Aulis Hilkkamo
Miika Pietari Hintikka
Matilda Vilhelmiina Hiukkanen
Onni Hannes Honkala
Elmo Lennart Huhtala
Saga Eden Helena Jalli
Luca Valentin Jylhä
Joel Ilari Kalliokoski
Anri Kerttu Karoliina Kiviniemi
Leo Ilmeri Kotkansalo
Amelia Aurora Kuitunen
Selma Miina Riitta Laurén
Eela Vieno Sofia Liimatainen
Vanessa Elea Aurelia Majoinen
Olivia Eva Lydia Martikainen

Viljami Väinö Evert Mateo
Miisa Matilda Mustonen
Silva Ingrid Niskanen
Halla Helene Noronen
Peppi Päivikki Nuorva
Aaron Tuure Evert Parantainen
Aava Loviisa Pelo
Heljä Elsi Annele Pohjonen
Eevi Alissa Pylvänäinen
Oula Mio Valentin Pyrrö
Elmeri Jalo Isakki Rautiainen
Lumia Isla Olivia Remes
Emil Tauno Juhani Samanen
Marine Katri Ilona Seppänen
Miika Markus Stén
Frida Ilona Matilda Syrjänen
Iiris Leona Sääkslähti
Leonel Robert Taylor
Kerttu Vieno Valpuri Tirola
Estelle Aurora Tornberg
Adalmina Isabel Tyni
Silva Matilda Tyyskä
Elsi Lyudia Vakkänen
Vienna Helmi Maarja Varakas
Stella Aurelia Vuorio
Vilii Fredrik Wiklund
Viska Elias Wiklund

KUULUTETUT

Marko Eerikki Kola ja Mari Johanna Partanen

KUOLLEET

Salme Jääskeläinen 100 v
Solja Lauha Tuulikki Ojala 100 v
Erkki Johannes Pitkänen 89 v
Sylvia Ida Ilona Niskanen 96 v
Helvi Aino Helena Vuoremaa 95 v
Aarne Armas Pitkänen 94 v
Eeva Ester Henttunen 93 v
Heikki Juhani Harrivaara 92 v
Aune Leppilampi 91 v
Heikki Nerg 91 v
Raija Maria Göös 90 v
Terttu Kyllikki Henttunen 90 v
Filip Rafael Melgin 90 v
Eeva Maria Simoinen 90 v
Pirkko Marja Parviainen 89 v
Eilo Eerikki Pyhälto 89 v
Irma Soitto 89 v
Heimo Kalevi Tamminen 89 v
Mirja Rauhla Vehviläinen 89 v
Taimi Ilona Eklund 88 v
Erkki Johannes Laukkanen 88 v
Airi Marjatta Pitkänen 88 v
Elna Annikki Karjalainen 87 v
Heli Orvokki Rautiainen 87 v
Anja Annikki Järvinen 86 v
Mirja Orvokki Linna 86 v
Pentti Olavi Haapamäki 85 v
Jorma Juhani Ijäs 85 v
Yrjö Antero Askolin 84 v
Pentti Juhani Kauppinen 84 v
Reijo Johannes Nurmi 84 v
Aune Leena Marjaana Savelainen 84 v
Ahti Juhani Vuorinen 84 v
Raija Orvokki Hindrell 83 v
Eero Olavi Matikainen 83 v
Raija Marjatta Nylund 83 v
Irja Annikki Pulkkinen 83 v
Pirkko Iiris Anneli Rahkonen 83 v
Alpo Johan Rimpä 83 v
Raimo Ensio Nieminen 80 v
Eila Tuulikki Sällinen 80 v
Raija Aino Tuulikki Lassi 79 v
Seppo Ensio Purhonen 79 v
Anja Puttonen 79 v
Unto Uolevi Salmela 79 v
Seppo Kalevi Mikkola 78 v
Jorma Sauvo Sälekivi 78 v
Martti Ilmari Ahokas 77 v
Kari Tapio Tirkkonen 76 v
Esa Johannes Pasanen 75 v
Pekka Juhani Järvinen 74 v
Mauri Tarmo Virenius 74 v
Hannu Einar Heikkinen 73 v
Taisto Mikael Kangas 73 v
Aila Anneli Kataja 73 v
Eino Ensio Kosonen 72 v
Reijo Tapani Tillikainen 72 v
Pirjo Helena Kosonen 69 v
Marja-Leena Holm 68 v
Teijo Elmer Rätty 67 v
Veli-Matti Kauro 66 v
Riitta Hannele Valkonen 65 v
Pirjo Tuulikki Häkkinen 64 v
Tarja Irmeli Korhonen 64 v
Jarmo Kalevi Pekkinen 64 v
Tuija Hillevi Holm 63 v
Timo Tapani Haaranen 62 v
Maarit Annikki Wichmann 61 v
Timo Kalevi Heikkilä 60 v
Timo Sakari Suokas 54 v
Heikki Sakari Eskelinen 46 v
Hanna Karoliina Leikas 41 v

"Laupias Jumala, Herra Jeesus Kristus, sinä asut meissä, sielumme syvimmissä sisimmässämme. Sinä olet luonut meidät ja sinussa me elämme, liukumme ja olemme. Me kiitämme elämän ja uskon lahjoista. Salli meidän luottamuskas sulkea kohti sitä, mihin sinä tahdot meitä viedä."

Tapio Koivu

Tarja Paananen (vas.) ja Anu Honka korostavat, että ryhmään saa tulla, vaikka oman nuoren kanssa ei olisi ongelmia. ”Kaikki ovat tervetulleita, joita murrosikä mietityttää. Ryhmässä on samanhenkisiä äitejä, joista saa usein elinikäisiä ystäviä.”

Taukopaikka teinien äideille

Kamat äidit -ryhmässä pohditaan murrosiän haasteita ja tuuletaan yhdessä, kun on aihetta iloon.

SAILA AARNIO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Kun lapset ovat pieniä, äidit tapavat toisia äitejä kerhoissa ja leikki- puistoissa. Lasten tullessa murrosikään tällaisia kokoontumispaikkoja ei ole. Tähän tarpeeseen vastaa tänä vuonna 125-vuotisjuhlaansa viettävän NNKY:n Kamalat äidit -ryhmä, joka tarjoaa teinien äideille mahdollisuuden tavata toisiaan ja jakaa kokemuksiaan.

Kamat äidit -toiminta käynnistyi Oulussa vuonna 2005. Jyväskylän ensimmäinen ryhmä aloitti vuonna 2012. Yksi ensimmäisen ryhmän osallistujista oli **Anu Honka**, jonka lapset olivat tuolloin 11, 8 ja 1.

– Esikoineni oli tulossa murrosikään. Olin muuttanut hiljattain Jyväskylään, eikä minulla ollut ystäviä, joilla olisi ollut lapsia. Honka kertoo saaneensa ryhmästä vahvistusta sille, että ei ole yksin. Ryhmässä sai nauraa, itkeä ja puhua rehellisesti tunteistaan.

– Kukaan ei tuominnut, jos sano, että ei jaksa omaa nuortaan. Ryhmä tarjosi minulle myös omaa aikaa. Siellä ymmärsin, mitä tarkoittaa voimaantumisen. Tapauksien jälkeen oloni oli energinen ja luottavainen.

Honka piti ryhmästä niin paljon, että ryhtyi ryhmänohjaajaksi **Tarja Paananen** kanssa. Nyt on alka- massa heidän kahdeksas ryhmän-

sä. NNKY:n kouluttamat vetäjät koordinoivat toimintaa ja ohjaavat keskustelua. Tässäkin roolissa he kokevat kuitenkin olevansa ensisijaisesti vertaisia ryhmän osallistujille.

– Ryhmän toiminta perustuu kokemusten vaihtamiseen, toteaa Paananen.

” Luottamus on olennaista: kaikki, mistä ryhmässä puhutaan, pysyy ryhmän sisällä.

Paananen lapsi on jo 22-vuotias ja muuttanut omilleen.

– Olen siinä mielessä ehkä vähän yli-ikäinen tähän ryhmään, mutta lapsen murrosikä on vielä hyvässä muistissa. Nyt voin kertoa siitä, miten meillä päästiin murrosiästä eteenpäin.

Honka ja Paananen suunnittelevat ryhmälle ohjelmavaihtelua, mutta se antaa vain suuntaa. Ryhmässä keskustellaan niistä teemoista, jotka osallistujia puhuttavat. Luottamus on olennaista: kaikki, mistä ryhmässä puhutaan, pysyy ryhmän sisällä.

Suosittuja puheenaiheita ovat aiemmin olleet muun muassa sosiaalinen media, arki nuoren kanssa, vanhemmuus ja äidin oma nuoruus.

– On kiinnostavaa keskustella siitä, mikälainen itse on ollut teininä. Monesti äidit huomaavat, että oma lapsi käyttäytyy aika samalla tavalla, Paananen kertoo.

Yksi ryhmän kantavia ajatuksia on huomaava hyvä -periaate.

– Pyrimme siihen, että löydämme positiivisia asioita nuorten toiminnasta. Jos jonkun tytär on laittanut äidin hiuksia, kehumme sitä ääneen. Tai jos jonkun teini on saanut sukat laitettua pyykkikoriin, vaikka kerran viikon aikana, tuuletamme yhdessä, kuvaa Honka.

Murrosikäisen vanhemmuudessa he pitävät hienoimpana sitä, että oppii nauramaan itselleen ja katsomaan asioita uusista näkökulmista.

– Paras selviytymiskeino on huumori. Huomaan suhtautuvani nuorimpien lasteni murrosikään rennommin, Honka kertoo.

– Minä muistelen tyttären kanssa saunassa käytyä keskusteluita maailmanmenosta. Nuoret kykenevät ajattelemaan asioita monelta kantilta, summaa Paananen.

Tapaamiset 27.10.–23.3. joka toinen torstai klo 18–19.30 Jyväskylän NNKY:n tiloissa, Puistotori 4. Ryhmä on maksuton, ja siihen otetaan 10 osallistujaa. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: jyvaskylankamat@gmail.com

SEURAKUNTA-VAALIEN ENNAKKO-ÄÄNESTYKSESTÄ

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa **20.11.2022** toimitettavien seurakuntavaalien ennakkoäänestys järjestetään **8.11.–12.11.2022**. Kompassin äänestyspisteellä (Asemakadun ja Kauppakadun risteys) voi äänestää ti–pe klo 9–19 sekä la klo 9–18 sekä erikseen määrättyissä muissa ennakkoäänestyspaikoissa erikseen määrättyinä aikoina.

Äänioikeutettu seurakunnan jäsen voi äänestää ennakkoäänestyspaikassa Suomessa ilmoittautumalla vaalitoimitsijalle ja esittämällä henkilötodistuksensa tai muun riittävän selvityksen henkilöllisyydestään.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on rajoittunut voi äänestää kotona, mistä hänen tai hänen valitsemansa henkilön on ilmoitettava oman seurakunnan vaalilautakunnalle kirjallisesti tai puhelimitse seurakuntatoimistoon viimeistään **4.11.2022** ennen kello 16.00. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja. Kotiäänestykseen ilmoittautumislomakkeita on saatavana seurakuntatoimistosta Reimarista, Vapaudenkatu 47 ja vaalien verkkosivuilta info.seurakuntavaalit.fi. Ilmoittautumisia kotiäänestykseen otetaan vastaan puhelimitse (puh. 041 731 9127 tai puh. 040 535 1129) ma–pe klo 9–15. Tavanomaisten aukioloaikojen lisäksi seurakuntatoimisto on avoinna ja puheluita otetaan vastaan 4.11.2022 kello 16.00 saakka.

Jyväskylän seurakunnan ennakkoäänestystä koskeva kuulutus on kokonaisuudessaan nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla seurakuntatoimistossa Reimarissa 31.10.–12.11.2022, Vapaudenkatu 47 Jyväskylä.

Seurakuntavaalista ja ennakkoäänestyspaikoista löytyy tietoa myös seurakunnan kotisivuilta osoitteesta www.jyvaskylanseurakunta.fi/vaalit ja osoitteesta seurakuntavaalit.fi.

Jyväskylässä 15.9.2022
Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunnan puolesta
Puheenjohtaja Jaakko Selin

SUOMEN
EV. LUT.
KIRKKO

KUULUTUS SEURAKUNTAVAALISTA

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Jyväskylän seurakunnassa toimitetaan 20.11.2022 seurakuntavaalit, joissa valitaan vuoden 2023 alustavaksi nelivuotiskaudeksi 39 jäsentä kirkkovaltuustoon.

Vaalit toimitetaan 20.11.2022 seurakunnan äänestysalueiden äänestyspaikoissa seuraavasti:

Huhtasuon alue seurakunta, Huhtakoti, Nevakatu 1, 40340 Jyväskylä

Keltinmäen alue seurakunta, Kortepohjan seurakuntakeskus, Isännäntie 4, 40740 Jyväskylä

Keskustan alue seurakunta, Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto, 40100 Jyväskylä

Korpilahden alue seurakunta, Korpilahden kirkko, Kirkonmäentie 1–3, 41800 Korpilahti

Kuokkalan alue seurakunta, Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, 40520 Jyväskylä

Palokan alue seurakunta, Palokan kirkko, Rovastintie 8 A, 40270 Palokka

Säynätsalon alue seurakunta, Säynätsalon seurakuntakoti, Saarnatie, 40900 Säynätsalo

Tikkakosken alue seurakunta, Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18, 41160 Tikkakoski

Vaajakosken alue seurakunta, Vaajakosken alue seurakunnan toimitali Wessi, Vesmannintie 6, 40800 Vaajakoski

Äänioikeutettu 15.8.2022 tämän seurakunnan läsnä olevaksi merkitty ja 16 vuotta viimeistään 20.11.2022 täyttävä seurakunnan jäsen saa äänestää oman alueensa äänestyspaikassa.

Seurakuntavaalista ja äänestyspaikoista löytyy tietoa myös seurakunnan kotisivuilta osoitteesta www.jyvaskylanseurakunta.fi/vaalit sekä osoitteesta seurakuntavaalit.fi.

Jyväskylässä 3.10.2022
Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunnan puolesta
Puheenjohtaja Jaakko Selin

SUOMEN
EV. LUT.
KIRKKO